

Келісілді:

Бектемін

Мектеп директоры: Ж.Д.Куанышева

Мектеп директорының

оку-ісі жөніндегі орынбасары

Қаршығин Ә.Қ

«Физика пәнінен қосымша сабактар жоспары»

8-10 сыныптар

Орындаған: Көптілеу М.А

2021-2022 оқу жылы

Түсінік хат

Физика табиғат туралы, денелер мен құбылыстардың ең қарапайым және жалпы қасиеттері туралы ғылым. Ол табиғаттың сансыз көп құбылыстарында орын табетін әлемнің ең жалпы заңдылықтарын анықтайды. Физика пәнінен жүргізілетін олқылықтардың орнын толтыру жоспары окушының мүмкіншіліктерін үздіксіз кеңейте және көбейте отырып, оның техникалық прогрестің жолымен сенімді жүруін қамтамасыз етеді, дүниетанымын қалыптастырады және оған мәдени құндылықтар шкаласында бағдар бере алады.

Физиканы оқыту практикасында заманауи дидактикалық тәсілдерді жүзеге асыру. Оқытудағы жүйелік әрекет және тұлғага бағытталған тәсілдер. Білім алушылардың оқу-танымдық және ғылыми-зерттеу құзыреттерін дамыту. Пәнішілік және пәнаралық байланысты жүзеге асыру. Белсенді және интербелсенді оқыту әдістерімен физика сабактарында білім беру саласындағы ынтымақтастықты үйімдастыру тәсілдері. Білім мен дағдыларды түзету бойынша іс-шараларды үйімдастыру, өзін-өзі бағалау дағдыларын дамыту бойынша іс-шаралар үйімдастыру. Физика пәні бойынша оку сабактарында бақылау-бағалау процесінде білім алушылардың үйімдастырушылық және білімділік қабілеттерін қалыптастыру. Білім алушылардың бірін-бірі бақылау, бірін-бірі бағалау, өзін-өзі бағалау, кері байланыс тәсілдерін тиімді пайдалану, пәнді оқытуда анықталған кемшіліктерді жою бойынша жүйелі жұмыстарды үйімдастыру. Жалпы орта білім беру үйімдарындағы «Физика» пәнін оқытудағы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар. Білім алушылардың ақпараттық-коммуникациялық құзыреттілігін дамыту және білім сапасын арттыру мақсатында физика сабактарында және сабактан тыс қызметте заманауи технологиялар мен электронды оқыту құралдарын пайдалану. Медиа білім беру құзыреттілігін қалыптастыру: талдау, бағалау, ақпаратты пайдалану, оны түсіндіру және жаңа мәселелерді шешу үшін қолдану дағдыларын дамыту. Компьютерлік технологияларды пайдалана отырып, химиялық эксперименттерді модельдеу әдістері (виртуалды зертхана).

Мақсаты:

- Физика пәніне және есеп шығаруға деген талпынысты дамыту;
- Оқушылардың сөздік қорын кеңейте отырып, жаңалық ашуға, әртүрлі бақылаулар, тәжірибелер жүргізуге құлшындыру;
- Қарапайым көрсетулер арқылы оқушыны өз бетімен ізденуге, танымдық және шығармашылық икемділіктерін дамыту;
- Физикалық процестер мен құбылыстарды эксперименттік жұмыстарда бақылауда физиканың кейбір күрделі мәселелерін тереірек түсінуг көмектесу;
- Теория мен практиканы үштастыру

Міндеттері:

- 7-10 сыныптың физика курсы бойынша берік базалық білімінің болуы.
- Алған білімін есептік және тәжірибелік тапсырмаларды пайдалана білуі
- Профориентациялық жұмыстарды жүргізу.
- Өздігінен істейтін жұмысты орындаудың әртүрлі әдістеріне үйрету және салыстыру нәтижесінде «қорытынды жасау, логикалық ойлау дағдысын» қалыптастыру
- Оқушының жеке интеллектуальды дамуы, бойындағы мүмкіндік деңгейін анықтау, жалпы рухани дамуын, танымдық белсенділігін арттыру, шығармашылық әрекетін дамы

Білім алушылардың 2020-2021 оқу жылындағы біліміндегі олқылықтардың орнын толтық және оқу жылына арналған оқу бағдарламасындағы оқу мақсаттарының менгерілуін қамтамасыз ету бойынша физика пәнінен оқу жұмыс жоспары

Сынып: 8-10

Мақсаты: окушылардың ғылыми-танымдық қабілеттің дамыта отырып, рухани дүниесін байыту, негізгі ойды табуға, ой қорытындысын табуға, ізденімпаз дара тұлға тәрбиелеу.

Міндеттері: алған білімдерін кеңейтіп, білім, білік, дағды іскерлік қабілеттерін қалыптастыру, физикалық тілді менгерту, окушылардың ережелерді ұғынып, шығармашылық ойын дамытуға тәрбиелеу.

№	Тақырып	Оқу мақсаттары	Жұмыс формасы	уақыты
I тоқсан				
1	Тұзусызықты бірқалыпты және бірқалыпсыз қозғалыстар	7.2.1.3 – тұзузықты бірқалыпты қозғалыс пен бірқалыпсыз қозғалысты ажыратада білу;	топтық	06.09
2	Жылдамдық және орташа жылдамдықты есептеу	7.2.1.4 – қозғалыстағы дененің жылдамдығы мен орташа жылдамдығын есептеу	топтық	08.09
3	Әртүрлі механикалық қозғалыстардың графиктері	7.2.1.5 – s -тің t-ға тәуелділік графигін тұрғызуда координаталар осытерінде және кестелерде өлшем бірліктерін дұрыс белгілеу;	топтық	13.09
4	Заттың тығыздығы және тығыздықтың өлшем бірлігі.	7.2.2.13 – тығыздықтың физикалық мағынасын түсіндіру;	топтық	15.09
5	Тартылыс құбылышы және ауырлық күші. Салмақ	7.2.2.10 – масса, салмақ және ауырлық күші ұғымдарын ажырату	топтық	20.09
6	Деформация.	7.2.2.3 – пластикалық және серпімді деформацияларды ажырату, мысалдар келтіру 7.2.2.4 – серпімділік күшинің серіппенің ұзаруына тәуелділік графигінен қатаандық коэффициентін анықтау;	жеке	22.09
7	Үйкеліс күші. Үйкеліс әрекетін техникада ескеру.	7.2.2.6 – тыныштық, домалау және сырғанау үйкелістерін сипаттау; 7.2.2.7 – үйкеліс күшинің пайдасы мен зиянына мысалдар келтіру	топтық	24.09
8	Қатты денелердегі қысым	7.3.1.2 – қысымның физикалық мағына-сын түсіндіру және өзгерту әдістерін сипаттау; 7.3.1.3 – есептер шыгаруда қатты дененің қысымының формуласын колдану	топтық	29.09
9	Сұйықтар мен газдардағы қысым. Паскаль заңы	7.3.1.4 – газ қысымын молекулалық құрылым негізінде түсіндіру; 7.3.1.5 – сұйықтардағы гидростатикалық қысымның формуласын шыгару және оны есептер шыгаруда қолдану	топтық	04.10
10	Атмосфералық қысым.	7.3.1.9 – атмосфералық	топтық	06.10

	Атмосфералық қысымды өлшеу	қысымның табигатын түсіндіру және оны өлшеудің әдістерін үсюну		
11	Кері итеруші күш	7.3.1.11 – кері итеруші күшті анықтау және оның сұйыққа батырылған дененің көлеміне тәуелділігін зерттеу;	жеке	11.10
12	Механикалық жұмыс. Қуат	7.2.3.1 – механикалық жұмыс ұғымының физикалық мағынасын түсіндіру; 7.2.3.7 – қуат ұғымының физикалық мағынасын түсіндіру; 7.2.3.8 – механикалық жұмыс пен қуаттың формулаларын есептер шыгаруда колдану	топтық	13.10
13	Кинетикалық энергия.	7.2.3.2 – механикалық энергияның екі түрін ажырату;	жеке	18.10
14	Потенциалдық энергия	7.2.3.2 – механикалық энергияның екі түрін ажырату;	топтық	20.10
15	Энергияның сақталуы және айналуы.	7.2.3.5 – энергияның түрленуіне мысалдар келтіру; 7.2.3.6 – механикалық энергияның сақталу заңын есептер шыгаруда колдану	топтық	25.10
16	Жай механизмдер	7.2.4.1 – «Механиканың алтын ережесін» тұжырымдау және карапайым механизмдердің колданылуына мысалдар келтіру; 7.2.4.2 – күш моменті ұғымының физикалық мағынасын түсіндіру	топтық	27.10

II тоқсан

1	Пайдалы әрекет коэффициенті.	7.2.4.6 – көлбеу жазықтықтың пайдалы әрекет коэффициентін тәжірибеде анықтау;	жеке	08.11
2	Жылу мөлшері. Заттың меншікті жылу сыйымдылығы	8.3.2.5 – жылу алмасу процесі кезінде алған немесе берген жылу мөлшерін анықтау; 8.3.2.6 – заттың меншікті жылу сыйымдылығының мағынасын түсіндіру	топтық	10.11
3	Отынның энергиясы. Отынның меншікті жану жылуы	8.3.2.7 – отынның жануы кезінде болінген жылу мөлшерін анықтау. Отынның жануы кезінде болінген жылу мөлшерінің формуласын есептер шыгаруда колдану	топтық	15.11
4	Қатты денелердің балқуы және қатаюы, балқу температурасы, меншікті балқу жылуы	8.3.1.4 – молекула-кинетикалық теория негізінде қатты күйден сұйыққа және кері айналуды сипаттау; 8.3.2.10 – балқу/кристалдану кезіндегі жұтылательнің бөлінетін жылу мөлшерінің формуласын есептер шыгаруға колдану;	жеке	17.11
5	Қайнау, меншікті булану жылуы. Қайнау температурасының атмосфералық қысымға байланыстылығын	8.3.2.15 – меншікті булану жылуын анықтау;	топтық	22.11

	анықтау		
6	Термодинамиканың бірінші заңы, газдың және будың жұмысы	8.3.2.17 – термодинамиканың бірінші заңының мағынасын түсіндіру	топтық <i>24.11</i>
7	Жылу қозгалтқыштарының пайдалы әрекет коэффициенті	8.3.2.19 – жылу қозгалтқышының пайдалы әрекет коэффициентін анықтау; 8.3.2.21 – жылу қозгалтқыштарын жетілдіру жолдарын ұсыну	жеке <i>29.11</i>
8	Электр зарядының сақталу заңы, қозғалмайтын зарядтардың өзара әрекеттесуі.	8.4.1.2 – Үйкеліс және индукция арқылы электрлену күбылдысын түсіндіру;	топтық <i>29.11</i>
9	Кулон заңы, элементар электр заряды.	8.4.1.5 - Кулон заңын есептер шыгаруда колдану;	топтық <i>06.12</i>
10	Электр өрісі, электр өрісінің кернеулігі	8.4.1.6 - электр өрісі ұғымының физикалық мағынасын түсіндіру және оның күштік сипаттамасын анықтау;	топтық <i>08.12</i>
11	Электр өрісінің потенциалы және потенциалдар айырымы.	8.4.1.9 – потенциалдар айырымының және потенциалдың физикалық мағынасын түсіндіру;	жеке <i>13.12</i>
12	Конденсатор және олардың түрлері	8.4.1.10 – конденсаторлардың құрылдысын және қолданылуын сипаттау	топтық <i>15.12</i>
13	Электр тогы, электр тогы көздері	8.4.2.1 – электр тогы ұғымын және электр тогының пайда болу шарттарын түсіндіру	топтық <i>20.12</i>
14	Электр тізбегі және оның құрамд бөліктері, ток күші, кернеу	8.4.2.2 – электр схемасын графикалық бейнелеуде электр тізбегі элементтерінің шартты белгілерін колдану; 8.4.2.3 - кернеудің физикалық мағынасын, оның өлшем бірлігін түсіндіру	жеке <i>22.12</i>
15	Өткізгіштің электр кедергісі, өткізгіштің меншікті кедергісі, реостат	8.4.2.7 – кедергінің физикалық мағынасын, оның өлшем бірлігін түсіндіру; 8.4.2.8 – есеп шыгарғанда өткізгіштің меншікті кедергісінің формуласын колдану	топтық <i>27.12</i>
16	Тізбек бөлігі үшін Ом заңы	8.4.2.6 – тізбек бөлігі үшін Ом заңын есептер шыгаруда колдану;	топтық <i>28.12</i>

III тоқсан

1	Өткізгіштерді тізбектей және параллель жалғау.	8.4.2.11 – өткізгіштерді тізбектей және параллель жалғауда тізбек бөлігі үшін Ом заңын қолданып, электр тізбектеріне есептеулер жүргізу	жеке	<i>17.01</i>
2	Электр тогының жұмысы мен қуаты.	8.4.2.12 – жұмыс және қуат формулаларын есептер шыгаруда колдану	топтық	<i>19.01</i>
3	Электр тогының жылулық әсері, Джоуль-Ленц заңы	8.4.2.13 – Джоуль-Ленц заңын есептер шыгару үшін колдану; 8.4.2.15 – кВт*сағ өлшем	топтық	<i>24.01</i>

		бірлігін қолданып, электр энергиясының құнын практика жүзінде анықтау;		
4	Электр тогының химиялық әсері (Фарадейдің заны)	8.4.2.18 – сұйықтардағы электр тогын сипаттау.	жеке	26.01
5	Жарықтың түзу сыйыкты таралу заны.	8.5.1.1 – Құннің және Айдың тұтылуын графикалық бейнелеу;	топтық	31.01
6	Жарықтың шағылуы, шағылу заңдары. Жазық айналар	8.5.1.2 – эксперимент арқылы түс және шағылу бұрыштарының тәуелділігін анықтау; 8.5.1.3 – айналық және шашыранды шағылудың мысалдарын көлтіру және түсіндіру; 8.5.1.4 – жазық айнада дененің кескінін алу және оны сипаттау	топтық	02.02
7	Сфералық айналар, сфералық айна көмегімен кескін алу	8.5.1.5 – дененің кескінін алу үшін сфералық айнада сәуленің жолын салу және алынған кескінді сипаттау	жеке	07.02
8	Жарықтың сынуы, жарықтың сыну заны Толық іштей шағылу	8.5.1.6 – жазық параллель пластинада сәуленің жолын салу; 8.5.1.7 – жарықтың сыну занын пайдаланып есептер шығару; 8.5.1.8 – тәжирибеле сүйене отырып толық ішкі шағылу күбылышын түсіндіру	топтық	09.02
9	Линзалар, линзаның оптикалық күші, жұка линзаның формуласы	8.5.1.11 – жұка линза формуласын есептер шығару үшін қолдану; 8.5.1.12 – линзаның сыйыктық ұлғаю формуласын сандық және графикалық есептер шығару үшін қолдану;	жеке	14.02
10	Механикалық қозғалыс	9.2.1.1 Материялық нұктесі, санақ жүйесі, механикалық қозғалыстың салыстырмалылығы ұғымдарының мағынасын түсіндіру, жылдамдықтарды қосу және орын ауыстыру теоремаларын қолдану	топтық	16.02
11	Тұзусызықты тенайнымалы қозғалыс, үдеу	9.2.1.4 уақыттан тәуелділік графиктерінен орынауыстыруды, жылдамдықты, үдеуді анықтау;	топтық	21.02
12	Тұзусызықты тенайнымалы қозғалыс кезіндегі жылдамдық және орын ауыстыру	9.2.1.5 тұзусызықты тенайнымалы қозғалыс кезіндегі жылдамдық және үдеу формулаларын есептер шыгаруда қолдану; 9.2.1.6 тұзусызықты тенайнымалы қозғалыс кезіндегі координата мен орын ауыстыру тендеулерін есептер шыгаруда қолдану	жеке	23.02
13	Қисықсызықты қозғалыс; материалын нұктенің шенбері мен бойымен	9.2.1.13 дененің шенбер бойымен бірқалыпты қозғалысын сыйыктық және	топтық	28.02

	бірқалыпты козгалысы	бұрыштық шамалар арқылы сипаттау;		
14	Сызықтық және бұрыштық жылдамдықтар	9.2.1.14 сызықтық және бұрыштық жылдамдықты байланыстыратын өрнекті есептер шыгаруда қолдану	топтық	02.03
15	Центрге тартқыш үдеу	9.2.1.15 центрге тартқыш үдеу формуласын есептер шыгаруда қолдану	жеке	07.03
16	Ньютоның бірінші заңы, инерциялық санақ жүйелері	9.2.2.1 инерция, инерттілік және инерциялық санақ жүйесі ұғымдарының мағынасын түсіндіру; 9.2.2.2 Ньютоның бірінші заңын тұжырымдау және оны есептер шыгаруда қолдану	топтық	09.03
17	Механикадағы күштер	9.2.2.3 ауырлық күші, серпімділік күші, және үйкеліс күші табиғатын түсіндіру	топтық	14.03
18	Ньютоның екінші заңы, масса	9.2.2.2 Ньютоның екінші заңын тұжырымдау және оны есептер шыгаруда қолдану	топтық	16.03
19	Ньютоның үшінші заңы	9.2.2.5 Ньютоның үшінші заңын тұжырымдау және оны есептер шыгаруда қолдану	жеке	04.04
20	Бұқіләлемдік тартылыс заңы	9.2.2.6 Бұқіләлемдік тартылыс заңын тұжырымдау және оны есептер шыгаруда қолдану	топтық	04.04

IV тоқсан

1	Дене импульсі және күш импульсі	9.2.3.1 дene импульсі мен күш импульсін ажырату	топтық	06.04
2	Импульстің сакталу заңы.	9.2.3.2 импульстің сакталу заңын тұжырымдау және есептер шыгаруда қолдану;	жеке	11.04
3	Энергияның сакталу және айналу заңы	9.2.3.7 энергияның сакталу заңын тұжырымдау және есептер шыгаруда қолдану	топтық	13.04
4	Тербелістер кезіндегі энергияның түрленуі. Тербелмелі козғалыстың тендеуі	9.2.5.4 тербелмелі процесте энергияның сакталу заңын сипаттау; 9.2.5.5 гармониялық тербелістердің графикитері бойынша координатаның, жылдамдықтың және үдеудің тендеулерін жаза білу	топтық	18.04
5	Математикалық және серіппелі маятниктердің тербелістері	9.2.5.6 әртүрлі тербелмелі жүйедегі тербелістің пайда болу себептерін түсіндіру; 9.2.5.7 маятниктертер белгісі периодының әртүрлі параметрлерге тәуелділігін зерттеу	жеке	20.04
6	Электромагниттік толқындар	9.4.4.2 механикалық толқындар мен электромагниттік толқындардың ұқасстығы мен айырмашылығын салыстыру;	топтық	25.04
7	Жарық кванттары туралы Планк гипотезасы	9.6.1.2 Планк формуласын есептер шыгаруда қолдану	жеке	27.04
8	Фотоэффект құбылысы	9.6.1.3 фотоэффект құбылысын	топтық	01.05

		сипаттау және фотоэффект құбылысының техникада пайдаланылуына мысалдар келтіру; 9.6.1.4 фотоэффект үшін Эйнштейн формуласын есептер шығаруда колдану;		
9	Фотоэффект құбылысы	9.6.1.3 фотоэффект құбылысын сипаттау және фотоэффект құбылысының техникада пайдаланылуына мысалдар келтіру; 9.6.1.4 фотоэффект үшін Эйнштейн формуласын есептер шығаруда колдану;	жеке	04.05
10	Рентген сәулелері	9.6.1.5 рентген сәулесін электромагниттік сәулелердің басқа түрлері мен салыстыру; 9.6.1.6 рентген сәулесін қолдануға мысалдар келтіру	топтық	11.05
11	Радиоактивтілік. Радиоактивті сәулеленудің табигаты Резерфорд тәжірибесі, атомның құрамы	9.6.2.1а, β және γ – сәулеленудің табигаты мен касиеттерін түсіндіру 9.6.1.7 а –бөлшегінің шашырауы бойынша Резерфорд тәжірибесін сипаттау	жеке	11.05
12	Ядролық өзара әрекеттесу, ядролық құштер. Массалар ақауы, атом ядросының байланыс энергиясы	9.6.1.8 ядролық күштердің касиеттерін сипаттау; 9.6.1.9 атом ядросының масса ақауын анықтау;	жеке	16.05
13	Ядролық өзара әрекеттесу, ядролық құштер. Массалар ақауы, атом ядросының байланыс энергиясы	9.6.1.8 ядролық күштердің касиеттерін сипаттау; 9.6.1.9 атом ядросының масса ақауын анықтау;	жеке	18.05
14	Ядролық реакциялар. Радиоактивті ыдырау заны	9.6.1.11 ядролық реакцияның тендеуін шешуде зарядтық және массалық сандардың сақталу занын колдану; 9.6.2.2 радиоактивті ыдыраудың ықтималдық сипатын түсіндіру; 9.6.2.3 радиоактивті ыдырау занын есеп шығаруда колдану	топтық	23.05
15	Ауыр ядролардың бөлінуі, тізбекті ядролық реакция. Ядролық реакторлар Термоядролық реакциялар. Радиоизотоптар, радиациядан қорғану	9.6.2.4 тізбекті ядролық реакциялардың өту шарттарын сипаттау; 9.6.2.5 ядролық реактордың жұмыс істеу принципін сипаттау 9.6.2.6 ядролық ыдырау мен ядролық синтезді салыстыру;	топтық	25.05
16	Жалпы қайталау	9.8.1.3 жаңа технологиялардың коршаған ортаға ықпалының артықшылығы мен қауіптілігін бағалау;	топтық	25.05

Әдебиеттер тізімі:

1. Анарбаева А.Т., Бишимов Е.Б. «Физика есептерін шығару тәсілдері». Мектеп, Алматы.
2. Бейінді оқытуды ұйымдастыру (қолданбалы курс бағдарламасы). Алматы 2009ж.
3. В.С Волькенштейн «Жалпы физика курсының есептер жинағы». Алматы «мектеп» 1980:
4. Лукашик В.И. «физика сұрақтары мен есептерінің жинақтары»
5. Н.А.Закирова, Р.Р. Аширов . «Физика» 1» сынып, 2020 ж., Астана «Арман-ПВ»,
6. Оқушы анықтамасы (7-11 сыныптар). «Арман-ПВ» баспасы, 2005ж.
7. Р. Рымкевич «Физика есептер жинағы».
8. Ы. Алтынсарин атындағы ҚБА «Бағдарламалар 7-11 сынып». Алматы 2006ж.
9. Электронды оқулық «физика 7-11 сынып».
- 10.<https://phet.colorado.edu/en/simulations/category/physic>